

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Web Accessibility WCAG 2 onderzoek niveau AA

Toegankelijkheidsverklaring van Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

---

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Dit onderzoek laat zien of de websites www.inspectie-oe.nl en www.english.inspectie-oe.nl van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed voldoen aan de huidige WCAG eisen.

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed is wettelijk verplicht om deze websites te laten voldoen aan het Besluit digitale toegankelijkheid overheid.

De websites en dit document is voor het laatst bijgewerkt op 16-12-2020.

Inhoud

Inleiding	4
Toegankelijkheidseisen zoals WCAG 2 niveau AA	4
Technische afwijkingen toegankelijkheid PRO-sites	5
Digitoegankelijkheid	5
Verdere bevindingen	7
Andere bronnen zoals PDF	10
Conclusie	10
Bijlage 1: Toegankelijkheidseisen voor redacteuren	11
Bijlage 2: Technische afwijkingen toegankelijkheid PRO-sites	14

Inleiding

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed valt voor het hosten en content van haar twee websites onder de strikte voorwaarde van het Ministerie van AZ en de Dienst Publiek & Communicatie (DPC). Deze dienst streeft ernaar om de Rijks online informatie en dienstverlening toegankelijk te maken, overeenkomstig het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid. Als leverancier geven zij advies en bieden producten en diensten aan voor de online communicatie van organisaties binnen de Rijksoverheid.

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed maakt hiertoe gebruik van het Platform Rijksoverheid Online (PRO). De adviseurs van DPC zorgen ervoor dat de overheidsplatforms die onder hun dienstverlening vallen, voldoen aan alle eisen en richtlijnen voor websites zoals de WCAG 2 niveau AA normen op het gebied van de kwaliteitscriteria Waarneembaarheid, Bedienbaarheid, Begrijpelijkheid en Robuustheid.

Zie hiertoe ook: <https://www.platformrijksoverheiddemo.nl/organisatie/online-advies>

Toegankelijkheidseisen zoals WCAG 2 niveau AA

Websites van de Rijksoverheid moeten voldoen aan eisen en richtlijnen op het gebied van beveiliging, privacy en toegankelijkheid. Het Platform Rijksoverheid Online verzorgt dus voor de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed de technische kant van de toegankelijkheidseisen (voorheen: webrichtlijnen).

Sites van het Platform Rijksoverheid Online en daarmee ook de twee sites van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed dienen te voldoen aan de geldende kaders en richtlijnen voor overheidswebsites. Regelmatig onderzoekt DPC zelfstandig of middel onafhankelijke audits of de sites die onder hun verantwoordelijkheid vallen nog voldoen aan de eisen:

<https://www.platformrijksoverheiddemo.nl/onderwerpen/toegankelijkheidseisen/toegankelijkheidseisen-voor-platform>

Deze toegankelijkheidsverklaring van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed is op 16 december 2020 geactualiseerd.

Technische afwijkingen toegankelijkheid PRO-sites

Online Advies van DPC is verantwoordelijk voor de technische toegankelijkheid van sites op het Platform Rijksoverheid Online. Men probeert alle ontdekte afwijkingen zo mogelijk op te lossen, maar soms gaat daar enige tijd overheen of is het een onevenredige last de afwijking onmiddellijk op te lossen.

Op <https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register/143> wordt vermeld dat er bekende technische afwijkingen op PRO zijn die men nog niet opgelost heeft. Wanneer gebruikers van PRO-sites zoals de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed deze afwijkingen ook hebben, dienen zij dit in hun toegankelijkheidsverklaring op te nemen.

Zie de lijst van WCAG 2 afwijkingen op:

<https://www.platformrijksoverheiddemo.nl/toegankelijkheid/technische-afwijkingen-toegankelijkheid-pro>

Digitoeegankelijkheid

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed heeft de volgende PRO websites in beheer:

- <https://www.inspectie-oe.nl>
- <https://english.inspectie-oe.nl>

De content hiervan wordt door de inspectie zelf verzorgd en geplaatst op beide websites met de open source softwaretool CMS Hippo. Zie ook bijlage 1 aan welke toegankelijkheidseisen dient te worden voldaan.

Visueel is gecheckt en intern met de content redacteurs van de inspectie afgestemd of de twee sites van de inspectie nog (technische) afwijkingen hebben en waar niet aan de WCAG 2 normen wordt voldaan. Verbeteringen zijn in gang gezet voor de volgende punten:

- Alle afbeeldingen op de website en Engelstalige website en magazines zijn voorzien van een alternatieve tekst, die duiding geeft wat er op die afbeelding te zien is. Alle afbeeldingen die niet op een gepubliceerde pagina staan zijn inmiddels verwijderd.

-
- Dubbele afbeeldingen worden verwijderd uit de mediabank van het CMS systeem.
  - De content redacteur van de inspectie heeft voorgesteld om afbeeldingen standaard te uploaden in de mediabank van de reguliere website. Wanneer de afbeelding dan gebruikt moet worden in een magazine kan die link gewoon worden aangelegd. Hiermee blijft de mediabank een stuk overzichtelijker.
  - Afbeeldingen en foto's die vanaf nu geüpload worden, worden vanaf nu voorzien van een alternatieve tekst. Om de eenheid te bewaren zijn deze gebaseerd op de bestaande alternatieve teksten.
  - Dode links zijn verwijderd.
  - Op de website <https://www.inspectie-oe.nl/toegankelijkheid> is tekst opgenomen over de toegankelijkheid en kan men mogelijke problemen met toegankelijkheid melden.

Verdere bevindingen

De twee websites zijn verder doorgelicht met behulp van twee onafhankelijke analysetools met een commercieel oogmerk. Zij komen tot een groene score op hoofdpunten met als kanttekening dat niet inzichtelijk is of alle onderliggende webpagina's van de twee websites van de inspectie zijn gescand.

Tabel 1 Analyse <https://wcag.nl/quickscan/>

Norm wcag.nl	Bevinding	Score
Alle webpagina's dienen een titel te hebben.	De pagina heeft een titel	
Alle webpagina's dienen een geldige taal te hebben.	De pagina heeft een geldige taal.	
Elementen dienen voldoende kleurcontrast te hebben.	Elementen hebben voldoende kleurcontrast.	
Afbeeldingen dienen een tekstueel alternatief te hebben	Afbeeldingen hebben een tekstueel alternatief.	
Knoppen dienen een zichtbare tekst te hebben	Knoppen hebben een zichtbare tekst.	
Links dienen een zichtbare tekst te hebben	Links hebben een zichtbare tekst.	
Alle formulervelden dienen een label te hebben	Alle formulerveld hebben een label.	
De pagina dienen skiplinks te gebruiken om blokken content te omzeilen.	De pagina gebruikt skiplinks om blokken content te omzeilen.	

Tabel 2 <https://siteimprove.com/nl-nl>

Norm siteimprove.com	Bevinding	Score
Afbeeldingen moeten het kenmerk voor tekst hebben, ongeacht of alternatieve tekst wordt toegevoegd. Een schermlezer weet hoe het moet omgaan met een leeg alt-kenmerk of een alt-kenmerk met tekst.	Alle Afbeeldingen hebben een alt kenmerk.	
Het is belangrijk dat alle afbeeldingen het alternatieve tekst kenmerk hebben, ongeacht of alternatieve tekst is toegevoegd. Een schermleze kan zowel een leeg 'alt' kenmerk als een 'alt' kenmerk met tekst begrijpen. Als er geen kenmerk is, wordt dit door sommige schermlezers gecomponeerd en wordt er in plaats daarvan het pad naar de afbeelding voorgelezen, wat geen waarde heeft voor de eindgebruiker.	Alle Afbeeldingslinken hebben een alternatieve tekst.	
Invoervelden hebben een beschrijving, zodat gebruikers van ondersteunende technologieën weten waarvoor het veld is. Als het invoerveld een zichtbare beschrijving heeft, moet deze beschrijving expliciet gekoppeld worden aan het invoerveld als HTML-label of met behulp van het WAI-ARIA kenmerk 'aria-labelledby'	Alle invoervelden hebben een beschrijving.	
Tekstgebieden moeten een beschrijving hebben zodat gebruikers van ondersteunende technologieën weten waarvoor het veld is. Als het invoerveld een zichtbare beschrijving heeft, moet deze beschrijving expliciet gekoppeld worden aan het invoerveld als HTML-label of met behulp van het WAI-ARIA kenmerk 'aria-labelledby'	Alle tekstgebieden hebben een beschrijving.	
Vervolgkeuzemenu moet een beschrijving hebben zodat gebruikers van ondersteunende technologieën weten waarvoor het veld is. Als het invoerveld een zichtbare beschrijving heeft, moet deze beschrijving expliciet gekoppeld worden aan het invoerveld als HTML-label of met behulp van het WAI-ARIA kenmerk 'aria-labelledby'	Alle vervolgkeuzemenu's hebben een beschrijving.	

Norm siteimprove.com	Bevinding	Score
Webpagina's hebben maar een titel nodig. Een schermlezer stelt als eerste de tekst in het 'title' kenmerk vast. Als de titel de pagina niet beschrijft, wordt het voor gebruikers moeilijk om te bepalen op welke pagina ze zich bevinden.	Alle webpagina's hebben een titel element.	✓
De titel van een webpagina heeft tekst die het onderwerp beschrijft. De webpagina 'titel' is toegevoegd aan de pagina 'head'. Titels moeten verband houden met pagina-inhoud tbv gebruikers en zoekmachines.	Alle webpagina's hebben een titel met tekst.	✓
Kopteksten zijn aanwezig en de tag voor de kop is aanwezig en er is tekst geplaatst.	Kopteksten zijn aanwezig.	✓
De alternatieve tekst voor een afbeelding is geen bestandsnaam en moet het doel van de afbeelding aanduiden.	De alternatieve teksten bevatten geen bestandsnaam.	✓
Element-ID is uniek en wordt niet elders voor een ander element op de pagina gebruikt.	Elk element-ID is uniek.	✓
Formuliercontrolelabel heeft tekst binnen het 'label' kenmerk of het WAI-ARIA-kenmerk 'aria-label' of 'aria-labbelby' dat al aanwezig is	De formulierencontrole labels bevatten tekst.	✓
Gebruik geen meta-omleiding met een tijdslimiet bv na een trage laadtijd. Gebruik in plaats daarvan een van de aanbevolen technieken.	Er wordt geen meta-omleiding met een tijdslimiet gebruikt.	✓
De taal van een pagina is ingesteld. De webpagina heeft een definitie van de natuurlijke taal. Er is een 'lang' kenmerk toegevoegd aan HTML documenten of een xml:lang kenmerk voor xhtml-documenten om de natuurlijke taal van de pagina aan te geven.	Op elke pagina is een taal ingesteld.	✓

Norm siteimprove.com	Bevinding	Score
De WAI_ARIA afbeelding, gemaakt met rol= "img" heeft een toegankelijke naam. Als de afbeelding informatief of functioneel is, wordt het AAI-ARIA kenmerk arialabel of aria-labelledby gebruikt om een alternatieve tekst voor de afbeelding te maken. Als de afbeelding puur decoratief is, wordt het WAI-ARIA kenmerk rol= "presentation" in plaats van role="img" voor de afbeelding gebruikt. Hierdoor zullen ondersteunde technologieën de afbeelding negeren. Wanneer de afbeelding informatief is wordt het juiste label gebruikt.	Als de afbeelding decoratief is, wordt het juiste label gebruikt.	√

Andere bronnen zoals PDF

Een deel van de pdf's die op beide websites gepubliceerd zijn, zijn nog niet helemaal toegankelijk. Dat komt omdat zij in het verleden zijn opgemaakt. De teksten zijn leesbaar maar er ontbreken bijvoorbeeld toelichtingen bij de tabellen of afbeeldingen. Omdat de Inspectie veel rapporten met afbeeldingen publiceert, is daar vanaf september 2019 uitgebreid aandacht voor. Men werkt er aan om een deel van de pdf's, zoals de brochures, uit het verleden toegankelijk te maken.

Alle nieuwe pdf's worden door een drukkerij aan een toegankelijkheidscheck onderworpen.

Conclusie

De sites van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed hebben momenteel nog hoofdzakelijk last van de bekende technische afwijkingen van de PRO omgeving. Deze worden nu opgenomen in de Toegankelijkheidsverklaring. Een WCAG analyse zal door een derde partij periodiek worden uitgevoerd.

Vervolgtraject

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed zal het eerste kwartaal van 2021, en vervolgens periodiek, de website laten controleren door een gecertificeerde derde partij.

Bijlage 1: Toegankelijkheidseisen voor redacteuren

Schrijven volgens de toegankelijkheidseisen (voorheen: webrichtlijnen) betekent dat je de taal van je bezoeker gebruikt. Maar het is ook belangrijk dat je bijvoorbeeld alternatieve teksten bij afbeeldingen en goede hyperlinks gebruikt.

Schrijven volgens de toegankelijkheidseisen

Schrijven volgens de toegankelijkheidseisen levert teksten op die in elk geval:

- kort en bondig zijn;
- geschreven zijn in de taal die de bezoeker gebruikt (kijk uit met jargon, moeilijke woorden en afkortingen die je doelgroep niet kent);
- een unieke, beschrijvende titel hebben.

Ook belangrijk:

- Goede titels en tussenkoppen geven structuur aan een tekst. Het is dus belangrijk dat je ze op de juiste manier invoert. Geen italic of strong, maar headers (kop1, 2 of 3).
- Gebruik taalwissels voor mensen die slechtziend of blind zijn en een readspeaker gebruiken. De tekst wordt dan op de juiste manier uitgesproken.

Deze eisen maken teksten beter vindbaar in zoekmachines. Gebruik voor het knippen en plakken van tekst altijd de functieknop in Hippo, het CMS van de platformsites. Copy/pasten uit tekstverwerkers (zoals Word) veroorzaakt vaak foute codes, waardoor de tekst niet aan de toegankelijkheidseisen voldoet. Maak ook bullets altijd opnieuw aan in het cms.

URL's en links: duurzaam en concreet

De toegankelijkheidseisen schrijven voor dat een URL duurzaam en uniek moet zijn. Als je een titel wijzigt, verandert de URL. Doe dat daarom alleen als het echt niet anders kan. Anders werken links op andere websites en bookmarks bijvoorbeeld niet meer. Interne links blijven in Hippo overigens wel gewoon werken als de url is veranderd.

Een goede link is een link die de gebruiker duidelijk verwijst naar de juiste plek naar informatie die hij verwacht en waar hij wat aan heeft. Schrijf teksten die prettig leesbaar zijn, ook als er links in zitten. Links hoeven niet vooraf te worden aangekondigd. Ook is het overbodig om het mechanisme achter een link te beschrijven. Dus geen 'klik hier om verder te gaan'.

Afbeeldingen en infographics: beschrijving waar nodig

Alt-teksten bij foto's worden alleen geplaatst bij informatieve foto's. Zo krijgen mensen die geen plaatjes kunnen zien de informatie toch. Daarmee help je blinden

en slechtzienden. Maar ook: bezoekers die plaatjes hebben uitgeschakeld of een trage verbinding hebben. Let er ook op dat plaatjes die alleen betekenis overbrengen met kleur, niet geschikt zijn voor kleurenblinden.

Statische infographics zijn infographics waar beeld en tekst niet gelaagd zijn ingevoerd. In feite is alles in de infographic, dus ook de tekst, als afbeelding ingevoerd. Omdat deze infographics voor blinden of slechtzienden niet zichtbaar zijn, gaat voor hen de informatie verloren. Vandaar dat de inhoud van de infographic op de pagina moet worden beschreven: een alternatieve tekst (alt-tekst) voor de infographic.

Alt-tekst bij infographics

- Bevat de infographic/afbeelding zo weinig informatie dat de beschrijving ervan past in een korte alt-tekst? (maximaal 140 woorden) Dan volstaat deze korte alt-tekst.
- Past de beschrijving niet in het alt-attribuut? En kan het ook niet in de lopende tekst geplaatst worden? Gebruik dan het uitklapveld.
- Is alle informatie uit de infographic al opgenomen in de lopende tekst van de webpagina? Dan voldoe je aan de toegankelijkheidseisen en is een uitgebreide beschrijving niet nodig. Wel is het verstandig om bij de infographic een korte alt-tekst te schrijven. Hierin omschrijf je de infographic. Ook meld je dat de inhoud van de infographic in de lopende tekst op de pagina staat. Daarmee vergroot je de vindbaarheid van je tekst.

Tabellen: overzichtelijk data presenteren

Met een tabel kunt u informatie overzichtelijk presenteren. Maar bezoekers hebben vaak moeite om alle onderdelen van de tabel in het juiste verband te zien. Voor blinde bezoekers is die opgave nog groter.

Zo maak je tabellen toegankelijk voor onder andere voorleessoftware, screenreaders en brailleleesregels:

- geef tabellen een kop;
- kies eenvoudige tabellen;
- markeer tabelkoppen en -rijen op de juiste manier;
- gebruik géén 'vet' of 'cursief' voor koppen van tabellen;
- vermijd het samenvoegen van cellen;
- gebruik geen tabellen om tekst op te maken.

Tip: in de optie 'Grafiek' in het cms vind je ook de optie om tabellen te maken. Deze voldoen aan de toegankelijkheidseisen en zien er bovendien overzichtelijker uit dan de reguliere tabeloptie in het cms.

Bestanden: kies het juiste formaat

Alle eisen die voor webpagina's gelden, zijn ook op pdf-bestanden van toepassing. Daarnaast heb je de juiste software nodig. En dat maakt het vaak erg lastig om een goede pdf te maken. Bovendien is het vaak niet nodig om informatie in een bestand

te zetten. Vaak kun je dezelfde informatie op een gewone webpagina in het CMS plaatsen.

Is de informatie daar echt niet geschikt voor? Kies dan voor een ods-bestand of eventueel een ePub. Besef dat in alle gevallen ook deze documenten toegankelijk moeten zijn: voeg titels en koppen toe, zorg voor een alternatieve tekst voor afbeeldingen en let op de tab- en leesvolgorde.

<https://www.platformrijksoverheiddemo.nl/onderwerpen/toegankelijkheidseisen/toegankelijkheidseisen-voor-redacteurs>

Bijlage 2: Technische afwijkingen toegankelijkheid PRO-sites

Online Advies van DPC is verantwoordelijk voor de technische toegankelijkheid van sites op het Platform Rijksoverheid Online. Wij proberen uiteraard alle ontdekte afwijkingen zo spoedig mogelijk op te lossen, maar soms gaat daar enige tijd overheen of is het een onevenredige last de afwijking onmiddellijk op te lossen. Op deze pagina tonen we de bekende technische afwijkingen op PRO die we op 23 september 2020 niet opgelost hebben en die PRO-sites daarom op moeten nemen in hun toegankelijkheidsverklaring als deze geconstateerd zijn in hun eigen toegankelijkheidsonderzoek.

Als we afwijkingen oplossen passen we deze lijst aan en vermelden we dat in de nieuwsbrief van PRO. Mocht je nog technische afwijkingen tegenkomen op je site die niet in onderstaande lijst voorkomen dan horen we dat graag via platformro@minaz.nl.

SC 1.1.1 - Niet-tekstuele content [niveau A]

- Decoratieve afbeeldingen moeten geen tekstalternatief hebben
- Grafieken verborgen voor hulpapparatuur

SC 1.3.1 - Info en relaties [niveau A]

- Structuur sitemap komt niet overeen met sitestructuur
- Afbeeldingen in personenoverzicht horen niet bij koppen
- Tweets in Twitterfeed niet te onderscheiden
- Tweeticonen niet door iedereen te gebruiken
- Legend verborgen in zoekformulier
- Copyright niet geassocieerd met hero-image
- Kaarten veroorzaken verkeerde kopstructuur
- Aan let-op stijl en streamer is niet te zien dat het belangrijke informatie betreft
- Lightbox toont voor hulpsoftware meerdere foto's tegelijk
- Kop in schermbrede afbeelding zorgt voor dubbele kop

SC 1.3.5 - Identificeer doel van invoer [niveau AA]

- Autocomplete ontbreekt in formulieren

SC 1.4.4 - Herschalen van tekst [niveau AA]

- Bij inzoomen en op mobiel valt de tekst naast het logo weg
- Deel functionaliteit paginering valt weg bij inzoomen

SC 1.4.13 - Content bij hover of focus [niveau AA]

- Video: Volumeregelaar sluit niet zonder hover te verplaatsen
- Zoekveld niet te sluiten zonder focus te verplaatsen

SC 2.1.1 - Toetsenbord [niveau A]

- Grafiek niet bruikbaar voor toetsenbordgebruikers

SC 2.1.4 - Sneltoetsen voor lettertekens [niveau A]

- Video: Sneltoetsen actief die met enkel karakter werken

SC 2.4.4 - Linkdoel (in context)

- Linkdoel bij delen afbeeldingen op sociale media onduidelijk

SC 2.4.7 - Focus zichtbaar [niveau AA]

- Focus niet zichtbaar op button videospeler

SC 2.5.3 - Label in naam [niveau A]

- Video: Knop voor ondertitels heeft verkeerde toegankelijke naam

SC 3.3.1 - Foutidentificatie [niveau A]

- Abonneren gebruikt incorrecte foutmeldingen

SC 4.1.2 - Naam, rol, waarde [niveau A]

- Onduidelijk en onzichtbaar label voor AVG-informatie in formulieren
- WAI-ARIA-rollen niet correct in lightbox

SC 4.1.3 - Statusberichten

- Bij abonneren zijn foutmeldingen geen statusberichten

